

Olje - og energi departementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@oed.dep.no

Deres ref.:
12/1334

Dok. nr.: 142701

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no
T +47 22035046

28.09.2012

Høringsuttalelse — endringer i energiloven

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 24.08.2012 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettsikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for energirett, vannkraft, olje og gass,. Lovutvalget består av Gunnar Martinsen (leder), Kjersti Bergsåker-Aspøy, Astrid Skjønborg Brunt, Preben Falck og Odd-Harald Berg Wasenden

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Olje- og energidepartementet har i brev av 24. august 2012 foreslått endringer i energiloven for å gjennomføre forslag varslet i St. meld. nr 14 (2011-2012) Vi bygger Norge – om utbyggingen av strømmettet (nettmeldingen).

De foreslåtte endringene innebærer innføring av ekstern kvalitetssikring på et tidlig stadium i konsesjonsprosessen, tidligere politisk involvering i større kraftledningssaker og det foreslås at vedtakskompetansen for større kraftledningssaker heves til Kongen i statsråd.

3. Advokatforeningens merknader

3.1 Krav om ekstern kvalitetssikring – energiloven § 2-1 tredje ledd annet punktum

Regjeringen foreslår at det innføres krav om ekstern kvalitetssikring av store kraftledningsprosjekter.

Advokatforeningen mener at det er viktig at lovendringen følges opp med mer detaljerte regler på forskriftsnivå om hvilke kraftledningsprosjekter som vil være omfattet av den foreslåtte ordningen. Etter Advokatforeningens syn må det også tydelig presiseres i forskrift hvordan kvalitetssikringen skal gjennomføres og hvor omfattende denne prosessen skal være.

3.2 Krav om uttalelse fra departementet – energiloven § 2-1 tredje ledd tredje punktum

Regjeringen foreslår at det innføres krav om uttalelse fra departementet før store kraftledningsprosjekter kan meldes og omsøkes.

Advokatforeningen antar at departementets uttalelser vil få avgjørende betydning for kraftledningssakenes videre gang. I dette lys er det rettssikkerhetsmessig uheldig at uttalelsen ikke kan påklages, selv om man forstår behovet for tidligere politisk involvering i konsesjonsprosessen. I lys av reglene om varsel og høring av relevante aktører mener Advokatforeningen likevel at de berørtes interesser er tilfredsstillende ivaretatt.

3.3 Redaksjonell endring – energiloven § 2-1 fjerde ledd

Regjeringen foreslår å endre ”elektrisk kraft” til ”elektrisk energi”.

Etter Advokatforeningens syn er det fornuftig med ensartet begrepsbruk i lovverket. Dette gjør reglene klarere og mer forståelig.

3.4 Endring av vedtakskompetanse for større kraftledningssaker – energiloven § 2-2 første ledd annet punktum

Regjeringen foreslår å endre vedtakskompetanse for større kraftledningssaker slik at disse heves til Kongen i statsråd. Norges vassdrags- og energidirektorat (”NVE”) vil ikke som før fatte vedtak som eventuelt kan påklages til Olje- og energidepartementet (”OED”). Etter den foreslåtte ordningen vil NVE vurdere søknadene, men ikke fatte vedtak i første instans. Direktoratet vil derimot fremme en innstilling til departementet, som deretter forbereder saken for Kongen i statsråd der det skal fattes vedtak som ikke kan påklages.

Advokatforeningen synes prinsipielt at det er uheldig at klageretten faller bort. Samtidig har man forståelse for at omfattende kraftledningssaker er av stor politisk og samfunnsmessig betydning. Etter Advokatforeningens syn vil imidlertid saksbehandlingen som skisseres i høringsnotatets punkt 3.1.3 om høring og anledning til å uttale seg til meldingen av prosjektet, søknaden og til NVEs innstilling sikre at de berørtes interesser får god anledning til å uttale seg i prosessen.

3.5 Endring av vedtakskompetanse for kraftledninger som behandles sammen med saker etter vassdragslovgivningen hvor vedtak fattes av Kongen i statsråd – energiloven § 2-2 første ledd annet punktum

Regjeringen foreslår at konsesjoner etter energiloven som behandles sammen med saker etter vassdragslovgivningen etter energiloven § 2-1 fjerde ledd skal samordnes og avgjøres av samme myndighet. Dette innebærer at Kongen i statsråd blir vedtaksmyndighet i begge sakene, i motsetning til dagens ordning der NVE avgir en foreløpig vurdering av kraftledningssaken i innstillingen til vannkraftsaken, mens det ikke fattes vedtak av NVE før konsesjon etter vassdragslovgivningen er gitt. NVEs rolle etter vassdragslovgivningen er i dag å oversende innstilling til departementet som deretter gir tilrådning til Kongen i statsråd.

Advokatforeningen er enig i at en samlet behandling kan redusere saksbehandlingstiden og gi bedre beslutningsgrunnlag når vassdragstiltaket skal behandles av Kongen i statsråd. I tillegg kan dette gi mer forutsigbarhet for partene og en mer oversiktlig prosess. Etter Advokatforeningens syn er det også på dette punktet uheldig at klageadgangen faller bort og erstattes med en anledning til å komme med innvendinger.

3.6 Ikrafttredeles- og overgangsbestemmelsene

Regjeringen foreslår at loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, og at loven i tilfeller der kraftledningssaker behandles sammen med sak etter vassdragslovgivningen skal gjelde også for pågående saker hvor det ennå ikke er fattet vedtak av Kongen i statsråd etter sistnevnte regelsett.

Dette innebærer at lovendringen får virkning både for tilfeller hvor kraftledningssaken og vannkraftsaken allerede er til behandling hos NVE, og i tilfeller hvor innstilling i vannkraftsaken allerede er oversendt departementet for behandling. I sistnevnte tilfelle skal NVE behandle kraftledningssaken i tråd med endringsloven – hvilket betyr at innstilling fra NVE oversendes departementet som avgir tilrådning for vedtak av Kongen i statsråd for begge sakene.

Etter Advokatforeningen syn er det viktig at det gis ikrafttredeles- og overgangsbestemmelser som i minst mulig grad griper inn i og forsinker allerede pågående konsesjonsbehandlingsprosesser.

Slik Advokatforening ser det bør eksempelvis kravet om ekstern kvalitetssikring og kravet om uttalelse fra departementet før melding ikke gis anvendelse for saker som allerede er meldt til NVE på lovens ikrafttredelestidspunkt.

4. Oppsummering

Advokatforeningen støtter forslaget til lovendringer med de merknadene som er angitt ovenfor. Særlig understrekes det fra Advokatforeningens side at det må vedtas klare regler om hvilke anlegg som skal omfattes av de nye ordningene som ”store kraftledningsprosjekter”, og hvordan den eksterne kvalitetssikringen skal gjennomføres og hvor omfattende den skal være.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær